

Ajdovska jama – začetki posebnega odnosa

Ne spomnim se najbolj svojega prvega obiska Ajdovske jame, prihajajo pa drobci spominov na plan kot razglednice ali stare fotografije...

Bilo pa je gotovo v zgodnjem otroštvu, ko smo se skupaj z otroki iz soseske, največkrat Frankovičevimi, dobivali na Podjami (dolu pred jamo) – na paši. S sestro Jano sva imeli na skrbi našo kravo Liso, ostali pa svoje. V bistvu smo krave pustili, da so se pasle po svoje, mi pa smo raziskovali strugo ponikalnice, krošnje starih vrb, ki so bile nekoč na polju, pa obronke gozdov, vrtače pred jamo in seveda jamo... z baklami, ki smo jih naredili kar iz odsluženih kolesnih gum in vanje zatlačili papir, suho slamo - kar je pač gorelo... Pa smo šli v jamsko temo dostikrat z strahospoštovanjem...

Iz desnega rova v glavno dvorano je vodila je vodoravna ožina, saj je rov dodobra zapirala zemlja in se je bilo potrebno notri splaziti po trebuhu. Ob levi jamski steni centralne dvorane do levega vhoda je vodila ozka pot, ki je tudi sprožala adrenalin - prav zlahka si zdrsnil v temno globel dvorane. Še bolj vznemirljivi pa so bili rovi pod jamskim stropom, do katerih si je bilo treba pomagati z debelejšimi koli, lestvami... Včasih smo ulovili tudi kakšnega netopirja in mu razprli prhuti in si ga pobliže pogledali... In včasih nevede pustili tudi kakšno sled v jami.

Jamo smo obiskovali tudi »uradno« - v okviru šolskih pohodov - in bila sem ponosna pred sošolci, da imamo tako skrivnostno in pomembno jamo tako blizu doma... No, kaj dosti si takrat zgodovinskih podatkov nismo zapomnili. Samo to, da so bil notri Ajdovci, pa jamski medved, pa zelo stare kosti...

Bili smo priča tudi arheološkimi izkopavanjem. Kot medla slika mi je v spominu ostal prizor v levem rovu, kjer je bilo na deski po velikosti zloženih veliko različnih kosti, spominjam se pripovedi ponosnih Frankovičev, ki so v stari hiši več poletij gostili arheološke ekipe, ki smo jih seveda srečavali tudi v jami.

Kasneje, v gimnazijskih in študentskih letih, sem na jamo skorajda pozabila... Saj smo koga še kdaj peljali vanjo, a ni več od tega.

Na jamo pa SEM postala bolj pozorna kasneje, ko sem se vrnila nazaj iz Ljubljane in začela delati na Ljudski univerzi Krško. Posledično sem postala blizu Občinarjem (Ljudska univerza Krško je občinski javni zavod), ki so na prehodu tisočletja in še prva leta potem z jamo že imeli konkretne projekte in načrte, v katere so me postopoma vključevali... Obujeni spomini na otroška doživetja jame so moj angažma v zvezi z jamo še podkrepili.

Takrat sem bila aktivna tudi v številnih društvih in tako sem jih tudi rada peljala in navduševala za ta jamski prostor, takrat že potrjeno pomembno arheološko najdišče in kulturni spomenik, ki mi je postajal nekaj posebnega in sem ga kot takega želela predstaviti tudi ostalim...

Leto 2002 pa je bilo prelomno: takrat je naša hiša v novo zgrajenem hramu gostila skupino slovensko avstrijskih paleontologov, ki so v jami raziskovali najstarejše kulturne plasti. Tega leta sem opravila tudi tečaj za lokalne turistične vodnike – in ni naključje, da sem za zaključno nalogo izbrala tudi Ajdovsko jamo in takrat tudi prvič bolj sistematično predelala gradiva, ki so o jami obstajala...

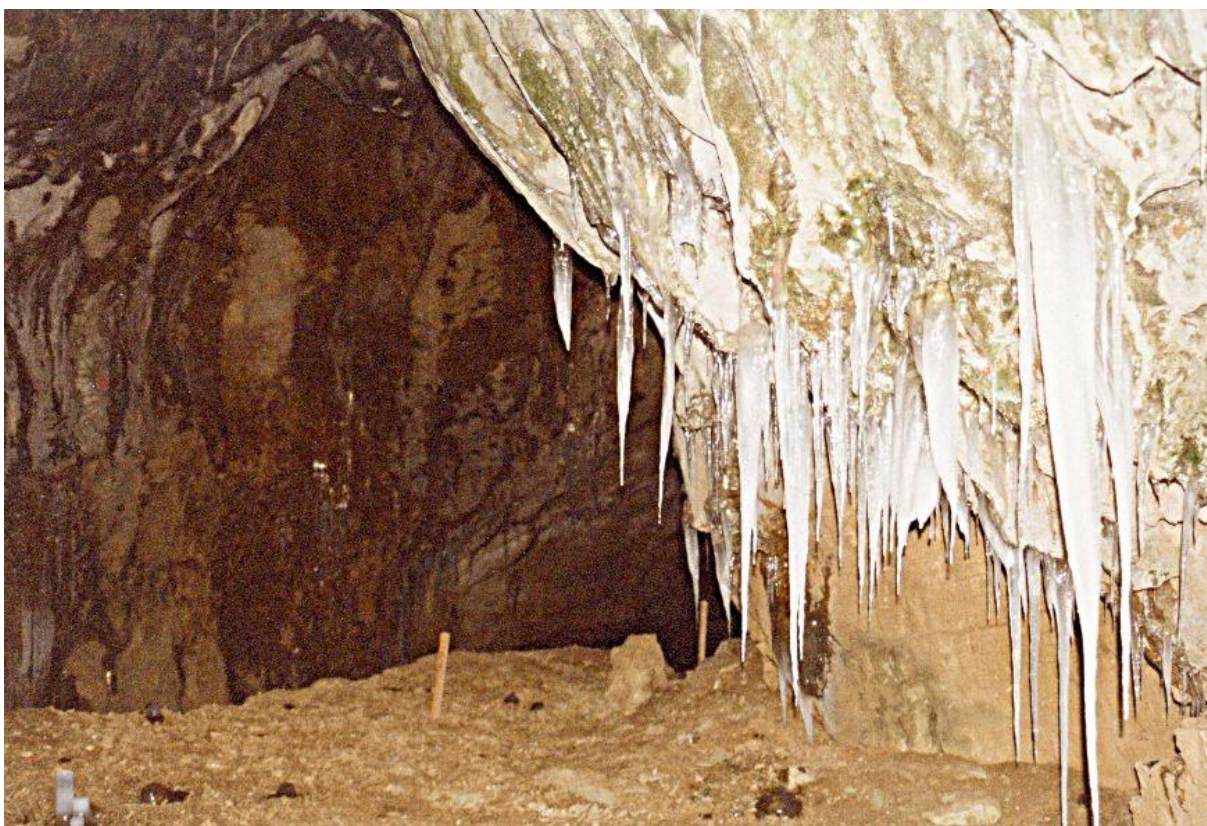
In tako se je zaradi Ajdovske jame začelo obdobje Vrbovega Loga, kar pa je že druga zgodba...

Bernardka Zorko

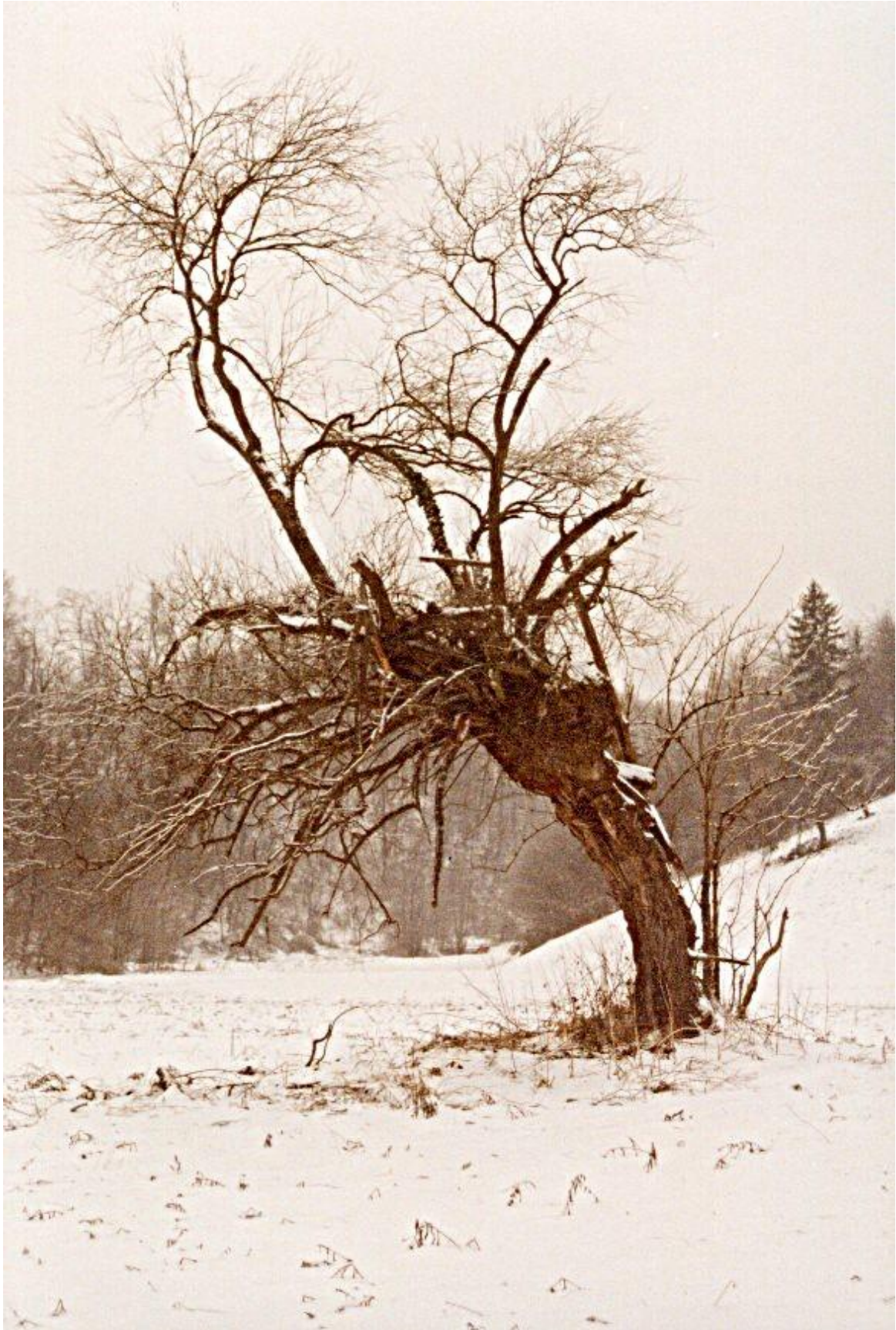
Fotografije: osebni arhiv Bernardke Zorko

Dol Podjama, 1989

Ajdovska jama, levi vhod, 1989

Stara vrba na Podjami, . 1989

*Spomini na Ajdovsko jamo
Bernardka Zorko, januar 2025*

Raziskovalni obisk Ajdovske jame z novinarji in Slavkom Šribarjem, 13.7.1999

fotografije Krško, 2000

Obiskovalci jame – člani Društva ljubiteljev

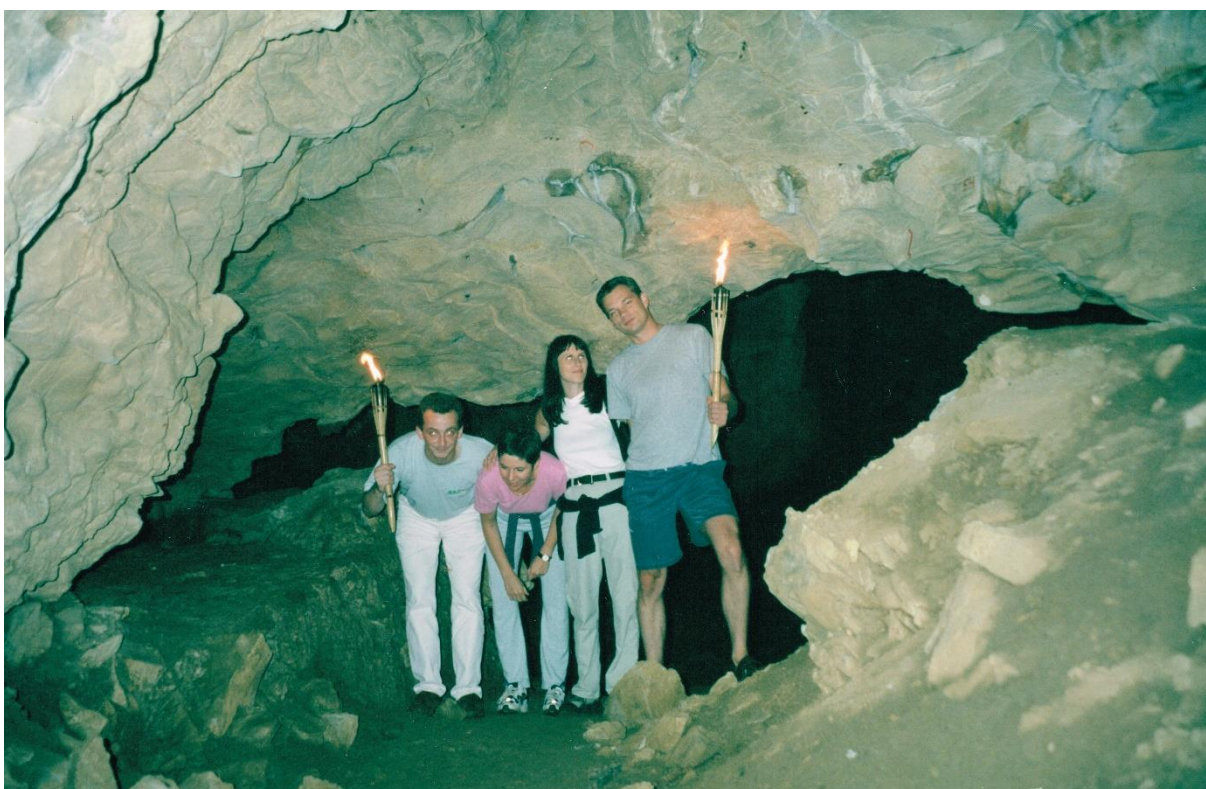
Pogled na dol Podjema z desnega vhoda V Ajdovsko jamo, 2002

Ena od vrtač na Podjami, 2002

Obisk jame – udeleženci Gorjanske konjenice, 2000

Obisk jame – udeleženci popotniškega študijskega krožka Ljudske univerze Krško, 2000

Obisk jame v okviru srečanja bratrancev in sestričen, 2000

Obisk jame in manjši koncert za lastno dušo – skupina Tufpci, 2000

Skupina slovenskih in avstrijskih paleontologov pred levim vhodom v Ajdovsko jamo, 2002

Paleontologi pri delu, 2002

Podpis na steni Ajdovske jame, star pol stoletja, posnet januarja 2025

Ostanki kolesnih gum, ki so služile kot bakle ob raziskovanju jame pred več desetletji; najdeni v okviru jamarskih raziskav 2021, posneto januarja 2025

